

ÅRSMELDING FOR DRIFTSÅRET 2012

Årsmøtet for driftsåret 2011 ble holdt i Ø. Gausdal Prestegard, søndag 4.mars 2012.

Etter valget har styret i 2012 bestått av:

Ola Fyksen, valgt til leder for ett år

Det øvrige styret etter konstituering:

Eva Aamodt, nestleder - på valg 2013

Morten Kleiven, kasserer - på valg 2014

Svein Fyksen, sekretær - på valg 2013

Ivar Wold, styremedlem - på valg 2014

Tor Kristian Nordvang, styremedlem - på valg 2015

Sofie Ågot Aulstad - på valg 2015

Varamedlemmer: Velges hvert år

1. Johannes Thallaug
2. Håkon Kraabøl
3. Randi Noreng

Revisorer: Velges hvert år

Knut Smidesang

Per Ole Nygaard

Valgkomite:

Kirsti Bjørg Engeland - på valg 2013 leder

Gunnar Bruvang - på valg 2014

Ivar Paulsrud - på valg 2015

Organisasjon

Ivar B. Blekastad utnevnt til æresmedlem i Gausdal Historielag for sin store, uegennyttige innsats, spesielt i boknemnda, og med registrering av bøker til historielagets bibliotek. Han fikk tildelt blomster, diplom og en glassvase med inskripsjon laget av "Hett glass". I tillegg er Marte Stine Fyksen, Birgit Kraabøl, Arne Sand og Kjell Håkon Reistad æresmedlemmer. Ingvar Kalrud fikk overrakt blomster fra lederen og ble takket for sin gode innsats gjennom mange år i styret.

Det kulturelle innslaget stod Bjørn Kleiven, Ola Fjeldet og Finn Lund for. Bjørn Kleiven leste dikt av, for ham, en ukjent forfatter. Forfatteren var visstnok Josef Strand fra Tretten. Ola og Finn hadde satt melodi til noen av Bjørn Kleivens dikt som de framførte. Ola sang og Finn spilte trekkspill. Til slutt tok de ei vise av Nils Bjørge.

Det var 39 som møtte på årsmøtet.

Det har vært 8 styremøter i perioden. 61 saker, utenom referatsaker, er behandlet. Historielaget har nå 461 medlemmer.

1. varamann til styret innkalles, og møter på styremøtene. Utvalg/ gruppeledere innkalles etter behov.

Tor Kristian Nordvang, Kjell Håkon Reistad og Ola Fyksen deltok på årsmøte i Gudbrandsdal Historielag på Otta den 1.september 2012

Ola Fyksen har deltatt i to møter med Stiftelsen Reidevoll.

Gausdal Historielag er medlem av Gudbrandsdal Historielag og Gudbrandsdal Slektshistorielag. Gudbrandsdal Historielag er bindeledd for lokale historielag og arrangerer fellestiltak. Laget er nært knyttet til Dølaringen Boklag, som utgir Årbok for Gudbrandsdalen. Gudbrandsdal Slektshistorielag skal legge til rette for samarbeid mellom slektsgranskere utover kommunegrensene.

Stifterne av Reidevoll er Gausdal Historielag, sognerådet i Østre Gausdal og menighetsrådet i Follebu. Slik er historielaget del av representantskapet i Stiftelsen Reidevoll og del av valgkomité for Reidevolls styre. 3 personer fra hver av stifterne deltar på årsmøtet i Reidevoll.

Eiendeler

Historielaget eier og disponerer fast eiendom og løsøre. Ei brannpumpe, en likvogn og ei høypresse blir ivaretatt i den gamle Fjerdumslåven, opprinnelig Avlundslåve, som Hans Seielstad gjenoppførte. Et treskeverk er oppbevart hos Ivar Bø. Nevnte gjenstander har sin opprinnelse i Østre Gausdal og hører hjemme her. Kalkbua i Forsetsæterlia ble gitt historielaget tidlig på 80-tallet. Den står på allmenningsgrunn, og Anton Sønsthage fikk beskjed om riving. Slik ble historielaget koblet inn. Ordningen ble at historielaget skulle slippe festeavgift mot å holde bua i orden. Et maleri av Vestre Gausdals drivkraft i historielagsarbeid, henger i Jadratun. Det er Fedjes maleri av Amund Flutuen. På Suttestad i Lillehammer har vi boklager. Det er Dølarings boklager, tidligere boklager for Thorsruds Lokalhistoriske forlag. Boklageret nærmer seg 10 000 bøker. Dølaringen forlanger nå 1500 kroner pr år i leie, samtidig som de krever kr 25 pr bok som selges, en indeksregulering opp kr 5 siden 2005.

I 2001 ble eiendommen Ulsrud testamentert til Gausdal Historielag. Gava omfattet garden og sætra med jord, skog, innbo, kapital og verdipapirer. Vilkåret var at enheten skulle drives som bygdetun eller gardsmuseum. På Ulsrud er det plassert en del gaver i form av Lauvålibåt gitt av Leikvam, treskeverk fra Lieshøgda gitt av Sigurd Nordlien m/flere, gausdalsprodusert sykkel merket Reidar Kvam, gitt av Arne Bakkestuen, høyrive, åkerrull, 8-kantet stivtinnharv, tømmerdrag av tre og tømmerdrag av jern (sjølgo-drag) gitt av Torbjørn Hakkerud, malerier av Andreas Nysveen, ett gitt av Inger Kolbu og ett av Arnfinn Libakken, malerier av Olav Einstad, 2 malerier av Ingrid Woldslie, gitt av Ingrid Woldslie, maleri av Harald Kleiven gitt av Harald Kleiven, jordpottemaskin gitt av Magne Smelien og gammel barnelue gitt av Hans A. Bø, vaskebrett er gitt av Anne Kleiven. En radio kommer fra Coop Prix Follebu, piano er gitt av Øyvind Gran, åkerrullemner og piggmaskin er gitt av Ole Voldbakken. Restaurert hestevandring gitt av Per Branden gjennom Ole Kvisberg. Aksling til hestevandringen, gitt av Sverre Kvisberglien. Restaurert av Kråbøl & co.

2012: Motatt en tippkjerre fra familien Lauritsen.

GausdalsTidende, 25. årgang

Distribuert til alle husstander i Gausdal. Tidsskriftet gir en kort informasjon om virksomheten. I tillegg var det et stykke skrevet av Nils Engeland (1923-2010) "Vedakkort på Nysetern 1945" og et innslag til minne om forfatteren Inge Krokan som døde for 50 år siden.

Årestue på Bødalskjølen

Bua er tatt ned og er nå hos Ola Sanne til restaurering.

Utadrettet virksomhet

Historielaget har deltatt med boksalg og informasjon på Svatsumsdagene 25.8 og på Gausdalsdagen den 1.9.2012.

Minnes du kveld 25.november

Stein Kråbøl og Inge Eidsvåg. Foto: Olav Iverslien

Fra "Gausdøl'n 12.des.":

"Stein Kråbøl har levd med musikk og lyd hele livet. I det siste har han skrevet noen viser på gausdøl som han framførte i Prestgarden denne kvelden. Med trygge grep på gitaren framførte han det han sjøl kalte "triste greier". Tilhørerne syntes nok ikke det var så trist og gav god applaus til Stein sin vise, både om seg sjøl og seinere om Vis-Knut. Han serverte også den kjente visa til Finn Kalvik "Finne ,meg sjæl" og spilte en briljant gitarsolo i Dylanlåten "Times are changing" i norsk oversettelse. Det var et trivelig møte med en for mange kjent gausdøl.

Inge Eidsvåg holdt etterpå et kåseri om ung og gammel. Han sa at Jesus var den første ungdomsopprører som omgav seg med unge medarbeidere eller disipler. Eidsvåg dvelte også lenge ved den digitale tidsalder og kampen for å henge med i nye og uvante medier"(Gausdøl'n). Inge Eidsvåg gikk langt tilbake i historien for å underbygge sin påstand om at gjennomsnittsalderen for et menneske gjennom hele den historiske tiden vi kjenner til har vært ca. 30 år. Gjennomsnittsalderen har økt, det har aldri vært så mange gamle folk i verden, forholdet mellom antall unge og eldre har jevnet seg ut.

Inge Eidsvåg og Stein Kråbøl ble belønnet med applaus, blomster og et par av historielagets bøker. Det ble en trivelig kveld, med vel 60 fram møtte, der vi også fikk tid til kaffe og vårt tradisjonelle åresalg. Åresalget ble ledet av Magne Grosberghaugen og han ble takket med blomster.

Minneplakett over Ole Budsberg

Noen stikkord om Ole Budsberg: Født 1. mars 1856 i Svatsum, gift 1878 med Stine Kalstadværsetra. Utvandret til USA i 1880, ble farmer i Wisconsin. Fikk sju barn. Stine døde i 1903. Enkemannen Ole svarte på kontaktannonsen til Belle Guinness fra La Porte i Indiana. Seriemorderen Belle Guinness drepte Ole i 1907, og tok pengene hans. For mer opplysninger, se Gausdalsminner nr 13.

Lisa Longseth Bårdslie og Magne Bårdslie tok initiativ til å ordne med en minneplakett for Ole Budsberg som ble myrdet av masse-mordersken Bella Gunnes i USA i 2007. Ole kom fra den nedlagte garden Budsberg, mellom Klåpe og Søgarden i Øvre Svatsum. Minneplakett ble montert på en stein i vegkanten der garden lå. Steinen og plaketten ble plassert og montert av Geir Paulsrud på Søgarden.

Internett

Historielaget har trådløst bredbånd for bruk av internett, et nyttig og nødvendig hjelpemiddel for bl.a. slekts- og kirkebokgruppa.

Vi har en dynamisk hjemmeside (gausdalthistorielag.no) med bilder, salgsartikler, møteinformasjon og gjestebok. Det er en ”levende” side, hvor nyheter oppdateres kontinuerlig.

Arkivarbeid

Historielagsarkivet i kjelleren i Østre Gausdal Prestegard får stadig tilsig av verdifullt stoff fra bygda. Her oppbevares bygdehistorisk materiale i form av dokumenter, protokoller, brev, fotografier etc., med muligheter for utlån og innsyn etter fastsatte regler. Avlevering av materiale kan skje på medlemsmøtene den første mandagen i måneden, eller ved henvendelse til Kjell Håkon Reistad. Avlevering kan også skje til Opplandsarkivet på Maihaugen. 8 personer har levert arkivstoff siste år.

Ivar B Blekastad har registrert alle bøker som lå på lager inn i bibliotekets register. Det omfatter nå over 3700 bøker.

Intervjugruppe

Gruppen har bestått av Ivar Arne Nordrum, Ingeborg Olstad og Terje Wold. Vi har ikke klart å organisere noe intervju siste året, men har mottatt mange tips om folk vi bør intervju.

Bokutgivelser/Bokutvalg

Bokutvalget har bestått av Ivar B. Blekastad, Marthe Stine Fyksen, Gustav Klaape og Britt Wenche Grimstad.

Ivar Wold er boksalgsansvarlig, og leverer bøker til forretninger og andre utsalg i bygda. Dølaringen Boklag har levert bøker til forretninger på Lillehammer men har nå bare nettsalg.

I tilknytning til våre slekts- og fotomøter hver første mandag i måneden, er det bøker å få kjøpt. Mange tidligere utgivelser har nedsatt pris!

Bokutgivelsene betyr mye for lagets økonomi samtidig som kulturstoff blir tatt vare på og gjort tilgjengelig.

Kirkebøker

Vi har også en gruppe som møtes hver torsdags kveld fra kl 18.0 til kl 22.00, for å lese korrektur og tyde gamle kirkebøker for digitalisering, samtidig blir det også laget en bokutgave av disse som er til salgs for interesserte.

Denne gruppen består av Nils Nygård, Anfrid Rundtom, Ingvar Kalrud, Tor Kristian Nordvang, Kjell Håkon Reistad, Jørgen Moen, Eva og Johan Volehaugen og leder Gunnar Rundtom.

Flere kirkebøker for Gausdal er nå kommet på trykk. 9 bøker er ferdige. Settene er tilgjengelige i våre lokaler.

Andre bokutvalg

Det arbeides fortsatt med ”Garder og slekter, Engjomskretsen i Østre Gausdal”. I utgangspunktet en videreføring av Audun Kjos sitt hefte med dette tema. Tor Korsvold, Tor Kristian Nordvang, Torhild Rundtom og Jan Olav Skaug står for dette.

Manusutgivelse av Slekter og Garder i Vestre Gausdal, en videreføring av ”Kraabølsboka” er fortsatt under utarbeiding. Utvalget består av Magne Bårdslie, Arne Halvorsen, Ole Kvisberg og Gudbrand Myklebø. Produktene vil ha et omfang og en utforming i tråd med den utgitte bind I av videreføring av Slekter og Garder for Østre Gausdal og vil bli ferdige i løpet av 2013.

Per Audun Øvstehage arbeider med Småbrukerlagshistorie.

Slektsgransking og fotoregistrering

Det har blitt avholdt 9 historielagsmøter siste året, **første mandag i hver måned**, utenom sommerferien. Det er åpne møter for medlemmer og andre som har interesse av slekt og foto.

I 2012 har vi lånt inn albumer/løse bilder fra 5 personer. Det er tatt papirkopier av alt innlånt materiale og 163 bilder er skannet til Historielagets arkiv. I tillegg har vi fått overført digitalt 61 bilder fra Bauker av personer, bygninger og gjenstander tilknyttet den tidligere turistvirksomheten på Bauker. Vi har også dette året fått noe fotomateriale som gaver: 4 personer har gitt 28 bilder/negativer til laget.

En av oppgavene er å hjelpe interesserte til å komme i gang med slektsforskning, og svare på spørsmål som kommer fra inn- og utland.

Bilder og video/DVD

Det er ikke produsert noen nye filmer siste året.

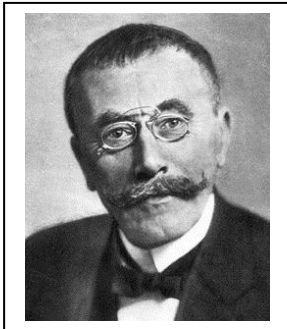
Jan Åge Hammershaug arbeider med å overføre gamle filmer fra videokassetter til digitale media.

Skolemuseum

Etter mange år med innsamling, registrering og planlegging er nå etableringen av et skolemuseum i Strømsalen i Prestegarden et faktum.

Arbeidet med skolemuseet går framover, men det er enda att noe registrering. Vi vonar å få eit gamalt kateter og fleire gamle skulesaker frå andre skular som er nedlagde. Gunnar Rundtom har hjelpt oss med hyller, Arne Nordlien med tavle og Kjell Håkon Reistad med oppsetting av lamper. Nemda er framleis interesserte i elevarbeid og bilete frå før krigen, så sei frå til ein av oss i nemda.

Aanrudjubileumsutvalget

Gausdal Historielag har initiert Aanrudjubileum i 2013. Jubileumsutalget ledes av Birgit Kraabøl. Ivar Blekastad er referent og har utformet utvalgets idégrunnlag for Aanrudåret. Komiteen består ellers av Kjellfrid Flækken, Jon Sylte og Arne Juel Vangen, alle fra Gausdal Kommune, Geir Haugsbakk, Anne Kleiven og Trond Klaape-Aasdal som Aanrudkjennere og Hans-Jørgen Wallin Weihe fra Hil. Debbie Strutt er tilknyttet som designansvarlig. Fylkesbiblioteket og Gausdal Kommune har så langt bidratt med økonomisk støtte. Det har i 2012 vært månedlige samlinger i tillegg til møter i andre fora, slik som Litteraturfestivalen, Aulestad og Nasjonalbiblioteket og Fjellstyret.

Parallelt koordinerer Ivar B. Blekastad Aanrubbokutvalget med Geir Haugsbakk og andre fra Aanrudjubileumsutvalget som bidragsyttere. Aanrudutvalget har jobba mot et program som bl.a. framgår i Gausdals Tidende og på www.aanrud.no. Engasjerte krefter er Kulturskolen som i mars har danseforestilling viet Aanrud. I mai har Litteraturfestivalen Aanrudseminar. Dette rommer foredrag i Gausdal Arena, tur til Auggedalen, forestilling i Det Hemmelige Teater og middag i Kulturstua Ro. På Aulestad planlegges filmframsyning fra NRK-innspillinga Småfolk og Storfolk fra 1951. September starter med Aanrudmarsj i Vestfjellet. På Aanruds fødselsdag, tirsdag den 3. september, blir det festforestilling i Det Hemmelige Teater samt lansering av Aanrubbok. Påfølgende helg, den 6. september kommer jubileumsforestilling i Ulsrud ved Klaape Kulturformidling. Helga avrundes med markvandring i Auggedalen og Aanrudmesse i Vestre Gausdal Kirke. I november avsluttes Aanrudåret med jubileumsforestillinga fra Klaape Kulturformidling i Gausdal Kulturhus.

Ulsrud Gardsmuseum 2012

Brystning skal lages. Iver Hammershaug, Nils Petter Staum, Hans Stensrud og Terje Staum. Foto KH Reistad

Hans Stensrud tilpasser laftekasse. Foto: K H Reistad

Arrangementer:

Gausdal kommunes kulturforum besøkte Ulsrud. Gruppen besto av kultursjef, miljø- og næringsjef, kultur- og info-rådgiver, rektor Forset skole og rektor Kulturskolen. Ellers har ei gruppe fra DNB Gausdal/Øyer gjesta museet. Tradisjonen tro, var 10. klasse Gausdal Ungdomsskole på plass ved avslutningen av skoleåret. Ei samla gruppe på 90 elever fikk se og høre gardens historie.

Åpent gardsmuseum ble lagt til St. Hans og Olsok. Ved St. Hans var det Christine K. Stensgård og Kari Batt Rawden som spilte og sang. Anne Kleiven leste Aanrudfortelling. Arrangementet avrundet med et glimt av 60-tallets NRK-produksjon Småfolk og Storfolk. Et 30-talls besøkende overvar St. Hans i Ulsrud dette året. Til Olsok besørga Bestefarkvartetten det musikalske innslaget for 90 frammmøtte.

Aanrudutvalget la et møte til Ulsrud. Klaape Kulturformidling og Det Hemmelige Teater fikk dermed et glimt av tun og hus med amfi og galleri. Aanruds barnebarn besøkte for første gang Auggedalen med bl.a. markvandring mellom Ulsrud og Aanrud.

Vedlikehold/utbedring:

Brystpanel på hovedbygning og trapp til treskerom kom på plass ved hjelp av brødrene Staum, Hans Stensrud og Iver Hammershaug. Himling i eldhus ble reparert, takrenne over trappa til treskerom montert. Diverse gravearbeid rundt hus og langs veg ble utført av Ivar Kalstrup. Planlegging av lagerbygg kom i gang. En byggekomité med Kjell Håkon Reistad som leder, er etablert. Knut Kvernflaten er hyret inn for beregning og planlegging.

Tømmerhogst er utført og tre kyr har beita på sæterlykkja. Dugnadsarbeidet inne og ute har gått sin gang. Innendørs på kjøkkenet ble emaljert vedovn skifta ut med eldre svart støpejerns vedkomfyr.

**Gausdal Historielag takker for all velvilje, støtte og interesse.
Styret**